EURÓPAI KÖZPONTI BANK

EURORENDSZER

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK VÉLEMÉNYE

(2014. február 24.)

a hitelintézetek lejárati- és devizapozíciója közötti eltérésről

(CON/2014/15)

Bevezetés és jogalap

2014. január 16-án az Európai Központi Bank („EKB”) a hitelintézetek devizapozícióbeli lejárati összhangjának szabályozásáról szóló rendelettervezetről (a továbbiakban: rendelettervezet) szóló vélemény alkotására kapott felkérést a Magyar Nemzeti Banktól („MNB”).

Az EKB véleményalkotásra szolgáló hatásköre az Európai Unió működéséről szóló szerződés 127. cikkének (4) bekezdésén és 282. cikkének (5) bekezdésén, valamint a 98/415/EK tanácsi határozat[1], 2. cikke (1) bekezdésének hatodik francia bekezdésein alapul, mivel a rendelettervezet a pénzintézetekre vonatkozó, a pénzintézetek és pénzpiacok stabilitását lényegesen befolyásoló szabályokkal kapcsolatos rendelkezéseket tartalmaz. Az Európai Központi Bank eljárási szabályzatának 17.5. cikke első mondatával összhangban a Kormányzótanács fogadta el ezt a véleményt.

1. Háttér információk és a rendelettervezet célja

1.1. 2013. október 1-től kezdve az MNB vált nem csupán a makroprudenciális politika, de a teljes pénzügyi piac mikroprudenciális felügyeletért is felelős jogalannyá. A Magyar Nemzeti Bankról szóló új törvényben[2] foglalt jogalkotási hatáskörben bekövetkezett változások eredményeképpen jelenleg az MNB elnöke kizárólagosan jogosult a rendszerszintű kockázatok kezelésére vonatkozó jogszabályok elfogadására, többek között a hitelintézetek lejárati- és devizapozíciója közötti eltérésből eredő kockázatok szabályozása érdekében.

1.2. 2008-ig a háztartásoknak nyújtott devizaalapú jelzáloghitel-állomány gyorsan bővült Magyarországon. A bankok a devizaeszközök gyors felhalmozódását főként az alábbi módokon finanszírozták: a devizában denominált külső finanszírozás növelése által; és b) a forintalapú finanszírozásról a devizaalapú finanszírozásra történő átállás devizaswapok által. A devizaalapú finanszírozás és a devizaswapok átlagos hátralévő futamideje jelentősen rövidebbé vált a

1 A Tanács 98/415/EK határozata (1998. június 29.) a nemzeti hatóságoknak az Európai Központi Bankkal a jogszabálytervezetekről folytatott konzultációjáról (HL L 189., 1998.7.3., 42. o.).

2 2013. évi CXXXVI törvény.

devizaalapú hitelek átlagos futamidejéhez képest. Ez jelentős lejárati eltérésekhez vezetett, és következésképp növelte Magyarország devizatartalék-szükségletét[3].

1.3. A kockázatok kezelése érdekében a 366/2011. Kormányrendelet[4] bevezette a mérlegfedezeti mutatót, a betétfedezeti mutatót és a devizafinanszírozási megfelelési mutatót („DMM").

1.4. A rendelettervezet felülvizsgálja, aktualizálja és felváltja a 366/2011. Kormányrendelet DMM-re vonatkozó rendelkezéseit. Ez a felülvizsgálat az alábbi főbb javasolt változásokat eredményezi: a) a stabil devizafinanszírozási követelmény előírt mértékének számítási módja a bruttó alapú megközelítésről nettó alapú megközelítésre változik, értve ez alatt azt, hogy a mérleg egyes részelemeinek devizaalapú finanszírozása a rendelettervezetben szabályozottak szerint többé már nem lesz követelmény; b) összhangban a leendő NFSR-val, a betéteket (források) stabil és kevésbé stabil kategóriákra kell felosztani értelemszerűen 90, illetve 80%-os javasolt súlyozás mellett; c) a tervezet a devizában denominált vagyoni érdekeltségek súlyozásának 0%-ra történő csökkenését írja elő; d) a tervezet a DMM 2014 júliusáig elérendő szükséges mértékét 75%-ban határozza meg (annak jelenlegi értéke 65%), továbbá annak 2017 januárjára 100%-ra történő fokozatos emelését javasolja.

1.5. Ezen rendelkezések bevezetésével az MNB célja:

a) a bankok rövidtávú devizaadóssága és a lejárat közti eltérésből fakadó finanszírozási kockázatok mérséklése, valamint a további romlásának megelőzése;

b) a rövidtávú finanszírozási feltételekben bekövetkező jelentős változásokból eredő sebezhetőség csökkentése a devizaeszközök és a devizaforrások lejárata közötti eltérés fokozatos csökkentése által;

c) lehetőséget biztosítani az érintett felek számára arra, hogy felkészüljenek az NFSR 2018-ban történő bevezetésére.

2. Általános észrevételek

A rendelettervezet ugyan azt a tárgykört szabályozza, mint a 366/2011. Kormányrendelet egyes, a DMM-re vonatkozó rendelkezései. A magyar jogszabályi hierarchiára vonatkozó szabályok alapján a rendelettervezet nem helyezheti hatályon kívül a 366/2011. Kormányrendelet DMM-re vonatkozó rendelkezéseit. Tekintettel arra, hogy ezen terület szabályozása jelenleg az MNB elnökének hatáskörébe esik, az EKB fel kívánja hívni a magyar jogalkotó figyelmét az érintett jogterületre vonatkozó szabályozás megkettőződésének elkerülése érdekében a 366/2011. Kormányrendelet vonatkozó rendelkezései hatályon kívül helyezésének a szükségességére, összhangban a magyar jogalkotásra vonatkozó eljárási szabályokkal.

---

3 Lásd még a CON/2011/87 és a CON/2012/27 véleményeket. Az EKB valamennyi véleménye közzétételre kerül az EKB honlapján: www.ecb.europa.eu.

4 Lásd a hitelintézetek likviditási szintjének meghatározásáról, valamint devizapozícióbeli lejárati összhangjának szabályozásáról szóló 366/2011. Kormányrendeletet. Az EKB-val nem folyt konzultáció erről a Kormányrendeletről, így nem volt lehetősége annak a rendelkezéseiről szóló véleményt elfogadni.

3. Különös észrevételek

3.1. A DMM koncepciójában hasonló a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság által jelenleg kifejlesztés alatt álló NSFR-hoz, mivel az is az olyan strukturális finanszírozási mérőszámokon alapul, amelyek előírják a bankok számára, hogy az eszközeik összetételével összefüggésben stabil finanszírozást tartsanak fenn. Ugyanakkor az NSFR és a DMM között továbbra is számos különbség áll fenn. Különösképpen, a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság 2013 decemberében egy konzultációs dokumentum keretében finomhangolást javasolt az olyan eszközök és források tekintetében, amelyek lejárata hat hónap és egy év közé esik. Ezen felülvizsgálat mögött az a szándék húzódott meg, hogy az egy évnél rövidebb lejárattal rendelkező forrásokból eredő hirtelen kilengések csökkenjenek, továbbá hogy olyan finanszírozási faktorok kerüljenek hozzárendelésre, amelyek tükrözik az eszközök fedezeti szükségletét, valamint a források finanszírozására rendelkezésre álló források stabilitását.

3.2. A rendelettervezet 2. szakasz 32. pontjában foglalt „stabil betét” jelenlegi fogalommeghatározásának előnyére válna a további pontosítás. 2013 decemberében az Európai Bankhatóság („EBA”) által közzétett, a különböző stabilitási jellemzőkkel bíró lakossági betétek azonosítására vonatkozó iránymutatás[5] hivatkozási pont lehet az ilyen pontosítás során. Ezen iránymutatás figyelembe vétele szintén előnyös lehet a DMM keretén belüli betétek közötti különbségtétel érdekében. Bár az NSFR és a DMM közötti különbségek elképzelhetők, mivel az DMM célja a devizapozícióbeli lejárati összhangból eredő kockázatok csökkentése, helyén való lehet az DMM-nek a vonatkozó nemzetközi standardokkal történő összhangba hozatala.

Ezt a véleményt közzéteszik az EKB honlapján.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2014. február 24-én.

[aláírás]

Az EKB elnöke

Mario DRAGHI

5 Lásd az EBA/GL/2013/1 EBA iránymutatást a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról szóló 575/2013/EU rendelet hatálya alá tartozó likviditási adatszolgáltatás céljára szolgáló, eltérő likviditáskiáramlással rendelkező lakossági betétekről. Az EBA szabályozói tevékenységének áttekintése az EBA honlapján a www.eba.europa.eu címen áll rendelkezésre.